

*Masarykova univerzita  
Pedagogická fakulta*

## **Baskové a Katalánci**

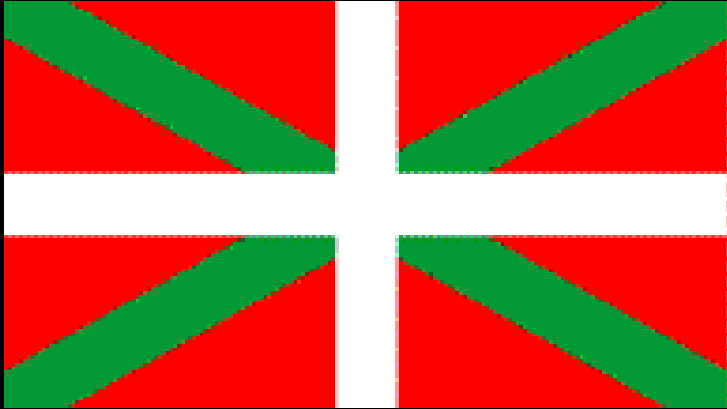
*(seminární práce – Mezinárodní vztahy)*

Hana Čechovská, učo 153078

Obor – NJ, OV

IV. Ročník, 7. semestr

# Baskové a Katalánci



**País Vasco/Euskadi  
&  
Catalunya**

# Historický vývoj Španělska

## (od 19. století)

- Po Napoleonských válkách začíná Lidovým povstáním v Madridu válka o nezávislost, která skončila v roce 1814.
- Ferdinand VII. se vrací na trůn a soustřeďuje ve svých rukou absolutní moc.
- 1936 občanská válka, která skončila vítězstvím Francových nacionalistů v roce 1939. Franco se stává hlavou státu.
- 1975 umírá Franco.
- Španělsko se stává parlamentní monarchií. Španělským králem je prohlášen Juan Carlos I. Bourbonský, vnuk Alfonse XIII, tak jak to stanovil Franco v roce 1969.
- 1977 se konají první demokratické parlamentní volby.
- 1978 je vyhlášena ústava
- V letech 1980 až 1983 jsou utvářeny jednotlivé autonomní regiony.
- 1985 Španělsko vstupuje do NATO.
- 1986 se stává členem Evropské unie.
- 2000 podruhé vyhrála volby Lidová strana (Partido Popular) José Maríi Aznara. Od 1.1. do 30. 6. 2002 Španělsko podruhé ve své historii předsedá Evropské unii.

# Současné Španělsko

- Španělsko je **parlamentní konstituční monarchií**. Pro zemi je typická silná decentralizace – vedle národního parlamentu existuje 17 autonomních parlamentů (v každé autonomní oblasti) se širokými pravomocemi, jejichž rozsah není jednotný. Všechny autonomní oblasti a města mají vlastní autonomní vládu.
- Hlavou státu král Juan Carlos I., královskou rodinu dále tvoří královna Sofía de Grecia, následník trůnu Felipe de Borbón y Grecia, princ asturský, jeho manželka princezna Letizia, dcera následnického páru infantka Leonor a infantky Elena de Borbón y Grecia a María Cristina de Borbón y Grecia, dcery královského páru.

# Baskicko

- Území obývané Basky se skládá ze čtyř regionů ve Španělsku a tří ve Francii:

Autonomní oblast "Baskicko" tvoří jen tři tyto regiony - Araba, Gipuzkoa a Bizkia (asi 2 miliony obyvatel).

Čtvrtý baskický region ve Španělsku je samostatná autonomní oblast Nafarroa (Navarra) (590 tisíc obyvatel). Baskičtina je jazyk, který není příbuzný se žádným z okolních jazyků - mluví se o jeho příbuznosti s kavkazskými jazyky

- Původ Basků je obestřen tajemstvím. Tvrdí se, že Baskové žijí na svém území déle než jakékoli etnikum v Evropě



# Katalánie

- V roce 1931 byla v rámci první španělské republiky vyhlášena Katalánská republika a v roce 1932 byla schválena autonomie pro Katalánii, která byla zrušena po nástupu Franca do čela státu. Po jeho smrti v roce 1975 se Katalánie zapojila do demokratizačního procesu, v roce 1979 byl schválen autonomní statut.



# Boj Baskicka za nezávislost

- Po nastolení demokracie ve Španělsku získalo Baskicko velmi brzy autonomii. Baskická teroristická organizace ETA se však s tímto stavem nechce smířit a usiluje násilnou formou o ustavení vlastního státu.
- **ETA** - baskicky Euskadi ta Askatasuna, česky Baskicko a jeho svoboda
- založena v roce 1959
- hlavním cílem byl boj proti diktatuře generála Franka, který se postupem času změnil v nezávislost Baskicka
- bombové útoky směřují především proti politikům. V roce 1995 se pokusili zavraždit krále Juana Carlose, neúspěšný byl také pokus o bombový atentát na José Mariu Aznara během jeho předsednictví v opoziční Lidové straně
- politické křídlo separatistů tvoří strana Batasuna, která byla v roce 2002 zakázána a část politiků skončila ve vězení za podporu terorismu.

# Boj Baskicka za nezávislost

(2 část)

- V roce 2005 sestavil Juan José Ibarretxe po složitých vyjednáváních novou nacionalistickou vládu a navrhl vlastní plán baskické autonomie. Španělský parlament ho ale zavrhnul.
- Socialistická vláda Josého Luise Zapatera se o zahájení mírových jednání s baskickou separatistickou organizací ETA snaží již od svého volebního vítězství v roce 2004.
- 2006 (únor) **Madrid** - Mírová jednání španělské vlády s baskickými separatisty z ETA jsou jen otázkou času. Čeká se na březnové vyhlášení příměří.
- Narozdíl od lidovců se současná vláda snaží ukončit desítky let trvající násilnosti a dospět k mírovému řešení krize.





## **Demonstrace v Bilbau**

- 2006 Odpůrci větší autonomie Katalánska a vyjednávání španělské vlády s teroristy z ETA se sešli 18.února v Bilbau, aby upozornili na svůj názor.

# Autonomie Katalánska

- 2006 (červen) **Barcelona** - Katalánsko s hlavním městem Barcelonou má největší autonomii v rámci Španělska
- Katalánci tak budou mít kromě jiného větší kontrolu nad svými daněmi, sami budou nezávisle na Madridu udělovat pracovní povolení a sami si budou také spravovat silnice, železnice a letiště.
- Lidovci tvrdí, že nový základní katalánský zákon ohrožuje jednotu španělského státu. Představitelé Španělské socialistické strany ale naopak tvrdí, že nový Statut Katalánska Španělsko nerozbije a že je naprosto v souladu s ústavou.
- Většina Španělů s výraznější autonomií pro Katalánsko podle průzkumů nesouhlasí a dává za pravdu spíše argumentům Lidové strany.

Autonomie, kterou Španělsko svým jednotlivým "provinciím" poskytuje, není stejná. Největší faktickou nezávislost na madridské vládě má právě Katalánsko, Baskicko a Galicie, které mluví vedle španělštiny převážně svými samostatnými jazyky.





*Jean Miró (Španělský - Katalánský umělec)*

## Použitá literatura (zdroj):

- MÁLKOVÁ, L.: [www.centrum.cz](http://www.centrum.cz) Aktualne.cz (25.2.2006)  
<http://admin.aktualne.centrum.cz/utf/zahranici/clanek.phtml?id=88673> 27.10.2007
- [www.spanelsko.info](http://www.spanelsko.info)